

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.I.35.638/2019/6.

A tanács tagjai: . Hajnal Péter a tanács elnöke, dr. Sisák Péter előadó bíró, dr. Heinemann Csilla bíró

A felperes:

A felperes képviselője: képviselő - ügyintéző: dr. Rezes Zoltán ügyvéd

Az alperes: alperes neve (alperes címe)

Az alperes képviselője: dr. Ligeti Artúr Miklós kamarai jogtanácsos

Beavatkozó: Budapest Főváros ... Önkormányzata

A beavatkozó képviselője: Balogh, B.Szabó, Jean, Zalaváry és Társai Ügyvédi Iroda - ügyintéző:
dr. Zalaváry György ügyvéd

A per tárgya: építményadó ügyében hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: az alperesi beavatkozó (13. sorszám alatt)

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
16.K.30.804/2019/12. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 16.K.30.804/2019/12. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a beavatkozót, hogy fizessen meg felperesnek 15 napon belül 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

A felmerült 521.500 (ötszázhuszonegyezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A 2016. április 20-án benyújtott építményadó-bevallása (változásbejelentés) alapján a felperest

Budapest Főváros Önkormányzat Jegyzője (a továbbiakban: elsőfokú adóhatóság) a budapesti 19379/1 hrsz. alatt felvett 56688,01 m² hasznos alapterületű adóköteles építmény 3526/61298 tulajdoni hányadra eső, összesen 3259,66 m² adóalap után 2016. adóévre 5.215.456,- Ft építményadó megfizetésére és bevallás megtételére kötelezte a III/B/18446-1/20156. számú határozatával.

- [2] Határozatában rögzítette, hogy az építményadót a következő években is a határozat szerint kell megfizetni. Hivatkozott a Budapest ... Önkormányzat Képviselő-testületének az egyes helyi adókról szóló 49/2008. (IX.30.) rendeletének (a továbbiakban: Ör.) 2. § (1) és (3) bekezdésére, 3. §-ára, 4. § (1) bekezdés a) pontjára, 5. §-ra, 6. § (1) és (6) bekezdésére, a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (továbbiakban: Htv.) 1. § (1) bekezdés, 6. § c) pont, 11. § (3) bekezdés, 12. § (1) (2) bekezdés, 14. § (1) (4) bekezdésére, illetve az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 25. § (1) bekezdés c) pontjára, 125. § (4) (5) bekezdés és (6a) bekezdésére. Megállapította, hogy a felperes a bevallását megállapodás alapján benyújtott bevallásként tette meg, azonban megállapodást nem csatolt. Rögzítette, hogy a felperes az ingatlanból 1272/61298 hányadot 2016. március 6., 2254/61298 hányadot 2015. május 7-i bejegyzés alapján adásvétel jogcímén szerzett. Arra tekintettel, hogy a bevalláshoz a felperes a többi tulajdonostárssal, illetve vagyoni értékű jog jogosultjával kötött megállapodását nem nyújtotta be, a bevallás ezen adatát nem megállapodás alapján benyújtott bevallásra javította ki.
- [3] A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes a 2016. november 21-én kelt BP/1008/08948/5/2016. számú határozatával az elsőfokú hatóság határozatának a bevallás megtételére kötelező rendelkezését törölte. a határozat megváltoztatással nem érintett részeit egyebekben helybenhagyta. Rögzítette, hogy a felperes 2016. április 20-án kelt bevallását változásbejelentés érdekében, megállapodás alapján nyújtotta be, a bevallásban azt szerepeltetve, hogy az „üzem, üzemcsarnok, gyár” megjelölésű ingatlan 3526/61298-ad hányada tekintetében, mint tulajdonos az adó alanya. Az adó kötelezettségváltozásának időpontja 2015. június 1. napja, az adóköteles hasznos alapterület 56688,01 m². Mivel az építményadó kivetéses adózásnak minősül, és az önkormányzati adóhatóság az adófizetési kötelezettséget a bevallás alapján állapítja meg, az adózó előző bevallását alapul véve kellett eljárnia. Az adózónak az adóalapot bevallásában kell megjelölni, megjelölve azt is, hogy a tulajdonában lévő építményeknek mekkora a hasznos alapterület. A bevallások alapján történő kivetéshez kapcsolódó adózásnál a tényállás tisztázásának kötelezettsége arra vonatkozik, ha a bevallás hiányos, valótlan, vagy téves adatokat tartalmaz. Ez esetben az adóhatóság hiánypótlásra hívja fel az adózót, a határidő elteltével a tényállás tisztázása érdekében ellenőrzést folytat le. Az adóhatóságnak az ellenőrzés során kell meghatározni az adóalapot, ez kivetési eljárás alkalmával az adózó feladata, akinek bevallásában kell azt feltüntetnie. Amennyiben a kivetési eljárást egy korábbi eljárás előzte meg az ellenőrzés során feltárt tényállás alapulvételel kell megállapítani az adókötelezettséget, illetve újabb bizonyítás folytatható le. Amennyiben az adózó a következő időszakra nyújt be bevallást, bevallása alapján kell az eljárást lefolytatni, ha pedig az adózó a bevallás alapján kivetett adó módosítását kéri új bevallás benyújtásával, ez az Art. 13. § (1) bekezdése alapján a jogkövetkezményeket illetően az önellenőrzéssel esik egy tekintet alá.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [4] A felperes keresetében elsődlegesen az alperes határozatának az elsőfokú határozatra is kiterjedő hatályon kívül helyezését és az adóhatóság új eljárásra kötelezését kérte azzal, hogy az építményadó mértéke a 2009. évre vonatkozó ellenőrzés során megállapított hasznos alapterület számításával kerüljön meghatározásra, illetve a 2016. január 1-re vonatkozó folyamatban lévő III/B/12128/2016.

számú eljárás megállapítására alapozottan történjen a kivetés. Álláspontja szerint a határozat jogszerűtlen, az adóhatóság valótlán hasznos alapterületet vett figyelembe.

- [5] Alperes a kereset elutasítását kérte a határozatában foglalt indokolás fenntartásával. Hivatkozott arra, hogy a felperes által benyújtott adóbevallás alapján az abban foglalt adatoknak megfelelően került kivetésre az adó, bevallásaiban a felperes adómentességi okot nem jelölt meg. A kivételes adó esetén az önkormányzati adóhatóság kizárólag a bevallást vizsgálhatja abból a szempontból, hogy abban minden adat szerepel-e, amennyiben a bevallás e tekintetben teljes, az adót ki kell vetni. Amennyiben a tényállás tisztázása indokolja ellenőrzésnek van helye, jelen esetben azonban ezt indokló tény, vagy adat nem merült fel.

Az elsőfokú ítélet

- [6] Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperes határozatát hatályon kívül helyezte és az alperes új eljárás lefolytatására kötelezte. A helyi adóra vonatkozó általános és különös szabályok ismertetését követően rögzítette, hogy az adózó önadózás esetén jogosult az önellenőrzésre, ha az Art. másként nem rendelkezik. Az építményadó azonban nem tartozik az önadózás rendszerébe, ezért önellenőrzéssel nem helyesbíthető. Az építményadó nem önadózó adóalanyai azonban a más adónemben adózó adóalanyánál nincsenek hátrányosabb helyzetben, mert az Art. nem tesz különbséget az önadózó és az adókivetés útján adóztatott adózók között, a bevallás során elkövetett esetleges tévedéseiket az adómegállapítás módjától függetlenül helyesbíthetik. Az Art. 13. § (1) bekezdése kifejezetten akként rendelkezik, hogy ha az adózó a bevallása elfogadásával kivetett adó (így az építményadó) utólagos módosítását adóbevallása módosításával kéri, az a jogkövetkezmények alkalmazása tekintetében az önellenőrzéssel esik egy tekintet alá.
- [7] Az adóhatóságot a tényállás tisztázási kötelezettség a kivételes adókkal kapcsolatos eljárásokban is terheli, bár ez nem olyan széles körű, mint az adóellenőrzés során az Art. 97. §-a szerinti tényállás tisztázási kötelezettség. A perrel érintett adóhatósági eljárásban az adóhatóságot terhelő, szűkebb körű tényállás tisztázási kötelezettség teljesítésével az elsőfokú adóhatóság 50.000,- Ft mulasztási bírságot szabott ki a felperessel szemben, egyúttal arra hívta fel, hogy adóbevallását 15 napon belül nyújtsa be az elsőfokú adóhatósághoz előírva, hogy bevallását a hrsz. ingatlanon található hasznos alapterületű építmények 3524/61298 tulajdoni hányadára kell benyújtani. A kilátásba helyezett mulasztási bírság miatt a felperesre nyomás hárult, hogy bevallásában a hasznos alapterületet az adóhatóság által közölt adattal egyezően adja meg annak ellenére, hogy az elsőfokú adóhatósági határozatban rögzített alapterület mértékkel nem értett egyet. Ilyen körülmények között az adóhatóság számára az Art. 121. §-ában foglaltakra figyelemmel mindenképpen fel kellett volna merülnie az adó alapját képező hasznos alapterület pontos meghatározása tekintetében a tényállás tisztázásának szükségessége. A beavatkozó is hivatkozott arra, hogy a közigazgatási perben ellenőrzésnek van helye, ha a tényállás indokolja.
- [8] A bíróság álláspontja szerint ezért az alperes nem tett eleget a tényállás tisztázási kötelezettségnek, nem vizsgálta meg teljes körűen a felperesnek az adóhatósági eljárás során tett fellebbezését. Mindezekre tekintettel az alperes határozatát a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 339. § (1) bekezdés alapján hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárás lefolytatására kötelezte. Az új eljárásra vonatkozóan előírta, hogy alperesnek a felperes által az elsőfokú határozattal szembeni fellebbezésben foglaltak szerint kifogásolt hasznos alapterület kapcsán a tényállás tisztázását el kell végeznie, a felperes fellebbezését abból a szempontból vizsgálnia, hogy a perbeli ingatlan mellett milyen ezen ingatlant, illetve annak hasznos alapterületét érintő más adóhatósági, vagy ellenőrzési eljárás van-e, vagy volt folyamatban, ezek alapján kell a

feltárt tényállást megállapítania, szükség esetén ellenőrzési eljárást kezdeményeznie.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [9] Az ítélettel szemben a beavatkozó terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan az első fokon eljáró bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Kérelme szerint a bíróság ítélete sérti a régi Pp. 221. § (1) bekezdését, az Art. 121. §, 125. § (2) és (6) bekezdéseit.
- [10] A bírósági ítélet nem tartalmaz hivatkozást a korábban a per felfüggesztésére is okot adó, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 27.K.30.609/2017. számú ügyére, mely eljárásban a perbeli ingatlan hasznos alapterülete, a tulajdonosi nyilatkozatok, az általuk becsatolt vázrajzok, adásvételi szerződések, helyszíni szemle és igazságügyi szakértői vélemény alapján került meghatározásra. Ezzel a körülménnyel kapcsolatban a bíróság semmilyen bizonyítást nem vett fel, ítéletében mindez nem jelent meg. A hivatkozás elmaradása ellenére a bíróság gyakorlatilag az említett per teljes anyagát és annak a közigazgatási hatósági ügyanyagát is a bizonyítási eszközök körébe emelte, de ezen belül semmilyen külön hivatkozást nem tett, az egyes bizonyítékok mérlegelésére nem került sor, nem állapítható meg, hogy a felperes hogyan és mennyiben tett eleget bizonyítási kötelezettségének. Emiatt az indokolási kötelezettség megsértésével a bíróság lényeges eljárási szabálysértést követett el.
- [11] Az ítélet sérti az Art. rendelkezéseit is. A bíróság elfogadta a felperes azon állítását, hogy az adóhatóság szankciója nyomást gyakorolt rá, holott az adóhatóság csupán a jogszabály által biztosított jogkörét gyakorolta, nem sértette a tényállás tisztázási kötelezettségét. A bevallásban szereplő adatok nyilvánvalóan valótlanok voltak, ellenőrzési eljárást pedig csak akkor kell lefolytatni, ha az a tényállás lefolytatásához szükséges. Jelen esetben a korábbi ellenőrzés során feltárt tényállás a közhiteles adatok alapján egyértelmű volt. A bíróság a bírság kiszabására történő figyelmeztetést önmagában elégségesnek találta annak megállapításához, hogy az adóhatóság rákényszerítette a felperesre az adóbevallás megtételét és emiatt a tényállást nem tisztázta. Ez azonban már azzal cáfolható, hogy a 27.K.30.609/2017. számú ügyben folytatott eljárásban az adóhatóság az ingatlan hasznos alapterületét megállapította, ennek következtében előtte a tényállás kellően tisztázott volt, ebből eredően éppen a bíróság által megállapított ítéleti tényállás hiányos és tisztázatlan.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [12] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [13] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 270. § (2) bekezdés és 272. § (2) bekezdés értelmében kizárólag a jogerős ítélet jogszerűsége vizsgálható felül a megjelölt jogszabályok alapján (KGD 2002.262.), a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A Pp. 275. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria kérelme elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt, a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem kereseti között vizsgálhatja felül.
- [14] Az elsőfokú bíróság elvégezte a felperes határozatának törvényi felülvizsgálatát és ítéletét indokolta. A felülbírált közigazgatási határozatban megállapított tényállás a felek között alapvetően nem volt

vitatott, a bíróságnak abban kellett döntenie, hogy a közigazgatási szervek a tényállásra irányadó anyagi jogi jogszabályokat megfelelően alkalmazták-e.

- [15] A történet tényállás kapcsán a jelen per előzményét képező 16.K.30.346/2017. számú perben előadottak szerint nem volt vitás a felek között, hogy a felperes, mint adózó a ... hrsz. alatti ingatlanban a korábban meglévő 521/61298 tulajdoni hányadához 2015. május 7. napján 1272/61298, június 11. napján 2254/61298 tulajdoni hányadot szerzett. Így az ingatlanra 2016. január 1. napjától kezdődően keletkezett adófizetési kötelezettsége, az adóbevallása megtételének határideje 2016. január 15. napja volt. A felperes 2016. január 20-án adóbevallást nyújtott be az elsőfokú adóhatósághoz, bevallásában a hasznos alapterületet 3257 m²-ben jelölte meg, az épületfajtaként „út” megjelölést feltüntetve. Az elsőfokú adóhatóság 2016. február 25-én hiánypótlásra hívta fel, melynek a felperes a február 29. napján tett bevallásával eleget tett.
- [16] Az elsőfokú adóhatóság a 2016. április 4. napján kelt III/B/4509-4/2016. számú határozatával a felperest a hibásan benyújtott adóbevallás miatt 50.000,- Ft mulasztási bírsággal sújtotta, kötelezte az ingatlanra vonatkozó adóbevallásnak a határozata mellékleteként kiadott nyomtatványon 15 napon belül történő benyújtására. A határozat indokolásában (negyedik oldal utolsó bekezdése) rögzítette, hogy a felperesnek az ingatlanon található 56.668,01 m² hasznos alapterületű felépítmények 3524/61298 tulajdoni hányadára kell bevallást benyújtania. A felperes a határozat ellen 2016. április 22. napján fellebbezett, alperes a III/B/12882-3/2016. számú határozatával a fellebbezést elutasította, az elsőfokú határozatot helybenhagyta. A felperes adóbevallását a fellebbezése mellett 2016. április 20. napján az elsőfokú határozat indokolásának megfelelően benyújtotta, a hasznos alapterületet 56668,01 m²-ben megjelölve.
- [17] Az elsőfokú bíróság a közigazgatási határozat felülbírálata során helyesen állapította meg az alkalmazandó jogszabályokat és azok tartalmát.
- [18] Helyesen rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy az adót, a költségvetési támogatást megállapítja az adózó: önadózással, az adóhatóság bevallás alapján kivetéssel, kiszabással, illetőleg utólagos adómegállapítás keretében. A jogi személy és egyéb szervezet az adót - az építményadó, a telekadó, a gépjárműadó, a vagyonszerzési illeték és a kiszabással megállapított eljárási illeték kivételével - önadózással állapítja meg. Az építményadót tehát a jogi személy adózó bevallása alapján az adóhatóság állapítja meg kivetéssel, mivel azt az Art. az önadózás rendszeréből kivette (Art. 26. § (1) és (2) bekezdések). Az adókivetés az adózó bevallása, bejelentése, illetőleg adatszolgáltatása alapján történik. Az adóhatóság a fizetendő adóról, az adófizetés módjáról és idejéről, továbbá - ha a törvény előírja - az adóalapról az adómentességről vagy az adókedvezményről a bevallás adatai alapján határoz.
- [19] Az adózó önadózás esetén jogosult az önellenőrzésre, az építményadó azonban nem tartozik az önadózás rendszerébe, ezért önellenőrzéssel nem helyesbíthető. Az Árt. nem tesz különbséget az önadózó és az adókivetés útján adóztatott adózók között, a bevallás során elkövetett tévedéseiket az adómegállapítás módjától függetlenül az adózók helyesbíthetik. Az Árt. 13. § (1) bekezdése rendelkezése szerint ugyanis az önellenőrzéssel esik egy tekintet alá, ha az adózó a bevallása elfogadásával kivetett adó (így az építményadó) utólagos módosítását kéri adóbevallásának módosításával.
- [20] A felperes eredeti adóbevallását 2016. január 20. napján terjesztette elő, az arra kapott hatósági felhívást követően február 25. napján hiánypótlást teljesített. Az ezt követően hozott III/B/4509-4/2016. számú elsőfokú adóhatósági határozat előírta a felperes által benyújtandó új adóbevallásban

szerepeltetendő hasznos alapterület mértékét, ezért került nyújtotta azt be a felperes 2016. április 20-án az abban foglalt adattartalommal. Az ezt elbíráló elsőfokú határozat elleni fellebbezésben a felperes ismételten vitatta az adótárgy hasznos alapterületét, ezért az alperesnek helyes jogértelmezés szerint ezt észelve az Art. 125. § (7) bekezdése szerint a tényállás tisztázása érdekében az ellenőrzés lefolytatásáról kellett volna döntenie. Az építményadó esetében a bevallás önellenőrzéssel nem helyesbíthető, de a bevallás módosításának helye van. A bevallás módosításának megalapozottságáról az adóhatóságnak kell döntést hoznia, az ilyen kérelmet érdemi vizsgálat alá kell vonni és megalapozottságáról, vagy megalapozatlanságáról döntenie.

- [21] Nem alapos a felülvizsgálati kérelemnek az indokolási kötelezettség megsértésére történő hivatkozása. A felülbírált ítélet a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 27.K.30.609/2017. számú ügyében történetekre valóban nem hivatkozik. A jelen per tárgya azonban a felperes tulajdonában álló ingatlan illetőség adójogi vonzata, amelynek közigazgatási eljárási történéseit a 16.K.30.346/2017. számú alapper irataiban foglaltak rögzítik. A 27.K.30.609/2017. számú per a perbeli ingatlanban társtulajdonos magánszemély tulajdoni illetőségének adókötelezettségével és az adófizetési kötelezettség kezdő időpontjával kapcsolatos, míg jelen per felperesének adófizetési kötelezettsége attól elválasztva bírálható el. A Htv.15. § (1) bekezdés a.) pontja értelmében az adó alapja az építmény m²-ben számított hasznos alapterülete, amelyet közös tulajdonban álló ingatlanoknál adózónként külön-külön kell vizsgálni.
- [22] Nem sérti az elsőfokú bíróság ítélete az Art-nak a felülvizsgálati kérelemben megjelölt szabályait sem, azok tartalmának bírói értelmezésével a Kúria is egyetért.
- [23] Mindezekre figyelemmel a Kúria azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság ítélete a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat nem sértette meg, ezért az ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [24] A Kúria a Pp. 270. § szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes beavatkozót a pernyertes felperes felülvizsgálati költségének megfizetésére.
- [25] A Kúria illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdésében, a 62. § (1) bekezdése h.) pontjában írtakra figyelemmel, a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986. (VI.26.) IM sz. rendelet 14. § alapján megállapította, hogy a pervesztes, de az Itv. 5. § (1) bekezdés b.) pontja alapján teljes személyes illetékmentességben részesült beavatkozó helyett az állam viseli.
- [26] Az ítélettel szembeni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.
- [27] A Pp. 274. § (1) bekezdése alapján a Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálja el, kivéve, ha a felek bármelyike tárgyalás tartását kéri, vagy a Kúria a tárgyaláson való elbírálást szükségesnek tartja. A tárgyalás tartását a felek egyike sem kérte, és mivel a Pp. 272. § (2) bekezdése a felülvizsgálati kérelem kiegészítését, a 275. § (1) bekezdés pedig a bizonyítást zárja ki, nem merült fel a tárgyalás tartásának szükségessége. A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el.

Dr. Hajnal Péter sk. a tanács elnöke, dr. Sisák Péter sk. előadó bíró, Dr. Heinemann Csilla sk. bíró